

Efterårsmanøvrer i Thy

Af Johs. Klausen, Frederiksvej 3, Hurup



Soldater i Hurup under efterårsmanøvren 1913

Jeg kan huske fra min tidligste barndom, at der var efterårsmanøvrer her i Thy. Der var flere år imellem, at det skete.

Således huskes enkelte træk fra manøvren i 1913. Jeg var dengang 4 år og var med min moster ude at se soldaterne. Vi var kommet op på Refsbøl bakke, hvor der var en overdækket vandbeholder som lille høj. Det var på grunden, som Nystrup senere fik bygget en villa på, umiddelbart øst for den nuværende Q8-tankstation. Der var samlet en del folk og børn her, fordi det var en god udsigtshøj. Min moster løftede mig op på en arbejdsvogn som stod på højen, og herfra kunne jeg se dragoner, der red langs med et markskel i området over mod Heltborg. Min moster og jeg var også en tur ude ved Hurup Skole, hvor jeg så soldater og dragoner ude ved Tjørnevejen, som gik fra Ettrupvej ned mod Hurup Kirke.

Det var lidt om den første efterårsmanøvre, og derefter vil jeg fortælle lidt om den store efterårsmanøvre, der holdtes i 1927 og sluttede med en kongerevy ved Galgebakke mellem Hassing og Villerslev.

Jeg rev en fridag ud af kalenderen og fulgte

manøvren fra morgenstunden. Jeg begav mig om på dragonernes sadle- og mønstringsplads, som var her i Hurup på en græsmark, hvor fabrikken Huma nu ligger. Der var ind- og ud-ridning til Ny Refsvej, hvor vognmand Chr. Mikkelsen bor. Måske var de omkring 50 dragoner, der kom rundt omkring fra gårdene, hvor de havde været i nattekvarter, og de skulle ses efter inden dagens kongerevy.

Endnu på dette tidspunkt var militæret bestående af fodfolket, rigtige dragoner til hest, og trænet var også delvis hestetrasket. Dog var motoriseringen begyndt, idet der i manøvren deltog nogle motorvogne med efterspændte kanoner. Disse motorvogne var nærmest at sammenligne med små kompakte kraftige lastvogne med store gummihjul.

Jeg fulgte soldaterne nordpå, hvor nogle lå i skjul ved beplantningen langs banen ved "Lodbjerggård", andre smågrupper lå inde på markerne og ved vejen til "Abildgård" var kanonerne kørt i stilling på selve vejbanen, og de affyrede skud mod nord. Motorvognene var kørt i skjul noget tilbage nord for Hurup.

Jeg stod ved en landejendom, som lå omtrent,



»Septemberkrigen« i Svankjær ca. 1908-1913

hvor der nu findes et tømrer- og snedkerværksted. Derefter fulgte jeg med over Gammelby til Villerslev, hvor samlingen til kongerevyen foregik på Gundgårds og Ravensmeds marker syd for gårdene. Jeg tog opstilling på sydsiden af revypladsen, hvor vi var mange mennesker, der ventede på kongeparret kong Chr. den Tiende og dronning Alexandrine.

Under forestillingen sad kongen til hest sammen med nogle officerer på sydsiden af marken. Dronningen og hendes hofdame sad i en kraftig arbejdsvogn, der lignede en charabancvogn, antagelig en af militærets materialevogne.

Mange mennesker overværede revyen, og det var nok noget af et problem at holde folk på rimelig afstand, selv om der var trukket et reb til afgrænsning. Jeg husker, at politimester Pedersen fra Hurup truede med at få et par hestedragoner til at holde folk tilbage.

Selve revyen foregik ved, at først, marcherede fodfolket forbi, derefter passerede dragonerne og trænet forbi, og til sidst kom 2 eller 3 flyvemaskiner ind over revypladsen.

Sådan gik den dag for mig, og det var interessant at være med på nært hold den 29. september 1927. Efter revyen blev kongeparret

kørt til Thisted til en afslutning, derefter skete der noget igen, idet kongeparret på deres hjemrejse, der foregik med særtog og i de kongelige salonvogne, fik mad fra Hurup Missionshotel. Den blev bragt over i toget, som gjorde ophold på Hurup Station. Det var den dag, da Hurup Missionshotel var kongelig hofleverandør!

Maden bestod af koteletter med tilbehør og af pandekager med syltetøj. Den blev omhyggeligt pakket i kurve for at holde på varmen og bragt over i toget. Hotellet havde intet med serveringen at gøre. Dronningen sendte senere et pænt brev med tak for den udmærkede mad.

At historien om maden og pandekagerne var autentisk, fik jeg senere bekræftet. Jeg havde hørt noget om pandekager til kongeparret, og ved at undersøge sagen nærmere kom jeg i forbindelse med entreprenør Jens Mikkelsens datter Mathilde, som på dette tidspunkt var ansat i køkkenet på Missionshotellet. Hun var sammen med værtinden fru Madsen med til at tilberede maden og kunne udmærket huske begivenheden.

Det er altså længe siden, men erindringer fra barndom og ungdom dukker jo somme tider op, og så blev det til en historie.

Kilde: Sydthy Årbog 1992, side 85-87.